

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (Fridrik cs. kir. fhg. egészsége javulás útján; bécsi vasut; magyar nyugpénzüntézet félévi számadás; Szerbia műveltségi emelkedése; 's a' t.) Spanyolország (a' carlosiak Mendavia mellett csatavesztése nem valósul; lapvélemény a' francia trónbeszédre; 's a' t.) Anglia (a' zendülés Felső-Canadában kiűt; a' nagy radical gyűlés miatt Alsó-Canadában élénk lapviták; Gosford fölszólítása; a' kir. tőzséresarnok leég; az ouden király halála miatt hadi mozgalmak Calcuttában; 's a' t.) Franciaország (követkamrai viták; Hebert fontos indítványa a' spanyol együttműködés ügyében elfogadva; Orleans hűnő viselő; a' költségvetés rendezete; 's a' t.) Schweiz. Németország (Hamoverában országgyűlés leend; 's a' t.) Olaszország. Törökország. Gabonár.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

Fridrik cs. kir. fignek legújabb velencei tudósítás szerint, már annyira javult egészségi állapota, hogy ha visszaeséstől menten marad, valószínű reményvel lehetni a' fős. beteg meggyógyulása iránt. Az erőállapot még tagadhatlanul igen gyöngye. — János cs. kir. fhg jövő tavasszal Londonba fog utazni Victoria királyné koronázására, mint rendkívüli követ Ausztriának. — F. h. 6kán nyiták meg a' bécsi praterben a' vasutat, de kevés szerencsével, mert az erőmozgony gyakor elakadása lehetlenné tevé a' Német-Wagramba rándulást; végre pedig az erőmozgony lezuhant a' vasut-vágányból 's nem kis mértékben ijeszté meg a' számos néző csoportot.

N. Szeben jan. Skán tartott országos ülésben illyefalvi egyik követ Szalánczi József helyébe választott új követ Nagy János úr, megbízólevele bemutatása után felesküttetett. Jan. 9ikében pedig ujegeházi egyik követ Simonis Károly helyébe választott új követ Brantsh Mihály ur. A' sérelmi munkálat felolvasását folytatták 's közíratra adatni határozták.

Kolozsvár. A' feltűnt új év létesülve lelte a' helybeli repaczkor gyártársaságot, a' részvényesek jogai 's köteleességei megállapították; az aláírási lap megnyitott 's mostanig már 200 részvényes több költ. el itt helyben; biztos mérlegé annak, hogy Kolozsvár fogaltság nélküli lakosai, ezen csak kizárólag jól eszközölő vállalatot pártolják 's létesülését teljes örömmel várják. E' gyár-felállításból keletkező haszon nemcsak a' vállalkozókra, hanem egész Erdélyre kibátó. A' társaság megválasztá mult dec. 30án a' gyár-igazgatási választottságot titkos szavazással, miszerint elnök lett gr. Bethlen Adám; választottsági tagok gr. Bethlen János, Sebiling János, Pataki Mihály, Szócs József és Schütz József; pénztárnok Szábel Menyhárt; jegyző Pataki József; a' megkívántató ellenőrt a' febr. 15kén tartandó közgyűlés választandja meg, gazdát pedig a' választottság. A' választottság munkálata eddigelé ezekből állott: a' repamagot, maga által természetendő repára nézve megrendelte; az épület, erőművek 's gyakorlott gyárnok iránt illeto hiteles helyekre a' szükséges lépéseket megtette, hogy a' jelen évben munkálkodásilag haladulni elkezdő gyár iránt, a' febr. 15kén tartandó közgyűlésnek teljes kimutatást adhasson. — Kolozsvártjan. 7kén a' városi Redout teremben adatott első álörzés táncmulatság jövedelme az ev. reform. külvárosi épülfelben levő egyház-fedelők segédelmére fordított. E. II.

Zimony, jan. 16dikán: Török határszélünkrol több napig kimaradt rendes postánk, mit a' rosz időnek 's iszonyu hóviharoknak hajláknak már tulajdonítai, midőn megtudók, miszerint a' rendes postát Maczedoniában Kresne hegyességben a' rablók megtámadák 's kifosztván agyonverék. Több levelen 's egyéb írományon kívül, mintegy 40 ezer pengő forintot, jobbadán aranyban, 's bécsi kereskedők tulajdonát, ejtének zsákmányul a' rablók. E' példa is bizonyítja, mennyi veszéllyel páros török részekben az utazás. Egészen másképp van ez a' fölvilágosulás után olly szépen haladó Szerviaiban, hol a' személyes bátorság nagyobb, mint Európa bármely legműveltebb részében, 's mind ezt Milosch hg ragyogó érdemeinek kell tulajdonitunk. Évek óta alig tudhatni lopásról példát Szerviaiban, utonáljáról pedig egyet sem. Mindenki éjjel nappal egyenlőn utazhatik itt erdőkben 's pusztá magányban kíséret 's veszély legkisebb árnyéka nélkül. Ha pedig vigyázatlanságból valamit elveszt az utazó, bizonyos lehet, hogy első jelentésére kezéhez visszaszolgáltatja azt a' találó. Nem rég egy kerső arany veszett el Szerviaiban, 's Milosch hg, mihelyt az iránt hírt kapott Bécsből, azonnal egészen kifizeté karát az illeto bécsi kereskedő háznak, saját erszényéből, 's csak azután tett rendelést a' pénznymozás iránt. De más tekintetben is folyvást szépen halad előre a' műveltségi ösvényen Szervia. Minden pillanatban várjuk már az új törvények kihirdetését, mikhez legközelebb reményteljes bevezetést közlénének a' szerb lapok. Legörvendetesb Szerviainak pénzügyi helyzete, melly tökéletes öszhangban áll a' kormány gazdagságával 's lakosok jólétével. A' hg maga személyesen ügyel minden alattvalója gazdaságának jó karban létére, 's így könnyen magyarázható azon szép körülmény, hogy Szervia lakosinak fogalmok sincsen koldulásról 's koldusokról. Nem rég dúsan gyümölesző kőszénbányára akadtak Szerviaiban, 's ez új gazdag forrást nyit a' tartomány jólétének. —

A' legfels. helybenhagyást nyert magyar nyugpénzüntézet Budán f. h. 7én Lovász András m. kir. helytartósági tanácsos 's kancellaria-igazgató elnök-lése alatt szokott félévi közülését tartván, új intézet-szabályi következtében nyilvános tudomásul adja jelen vagyoni állapotját. Az 1837iki jun. végeig keblében volt 1198 tag összes magpénze volt - - - 322,631 fl 4 xr. mit öt új tag - - - - - 2,173 „ 47 „ szaporita; ha mindazáltal ez összes - - - - - 324,804 „ 51 „ mennyiségből, 9 tagnak halála, ötnök nyugalmaztatása, huszonnégynök kilépte 's tizenhétnek kizáratása által elmaradó - - - - - 14,370 „ 30 „ levonatik, m. évi dec. végével az egész tökemennyiség tesz 's a' mostani tagok száma 1,151. A' tartalék tökemennyiség, melly mult évi jun. végén összesen - - - 345,274 „ 23½ „ állott, e' félév folytában 9 tag halála, ötnök nyugalmaztatása, kilépések 's kizáratások által - - - - - 5,738 „ 19 „ a' házassági járadék által - - - - - 121 „ — „ 's az évenkénti pótlékfizetések haruadának alapszabály szerinti kamatozása által - - - - - 4,380 „ 57 „ annyira növekvék, hogy az mult évi dec. végén - - - 355,517 „ 39½ „ alap-tökével bírt. E' két ugyanazon ezérszolgáló tökemennyiség, miket csupán azért mutat így ki elkülönözve az Intézet, mivel az előbbi szaporodás 's

esökkenés által folyvást lényeges változásnak van kitéve, míg az utóbbi, mint érinthetlen tulajdona az Intézetnek, soha nem kevesbül, hanem inkább mindig növekszik, 's e' folytonos növekvéssel ez üdvös Intézetet mindig szilárdabb alapokra segít emelni, következőleg gyümöleszőik:

750 fl — xr. 2 pCenttel	- - -	15 fl — xr.
120,963 „ 31½ „ 2½ „	- - -	3,024 „ — „
544,238 „ 20 „ 6 „	- - -	32,654 „ 36 „
tehát a' 665,951 „ 51½ „ hoz összesen	- - -	35,693 „ 36 „
Az első osztályu 1137 tagnak évi pótlék fizetése 24 forintjával	- - -	27,288 fl — xr.
összesen	- - -	168 „ — „
14 másodosztályu tagé pedig 12 frtjával	- - -	27,456 „ — „
összesen tehát	- - -	9,152 „ — „
levonván pedig ebből az illendően kamatozó 's a' tartalék-tökéhez csatolandó harmadot	- - -	18,304 „ — „
marad	- - -	1,692 „ 31 „
's ide járul még a' mult évi junius végén kimutatott fölösleg	- - -	55,690 fl 7 xr.

melly szerint az egész évi jövedelem - - - - - 55,690 fl 7 xr.

A' kiszabott nyugpénzekre ellenben szükséges:

3 tagnak 400 forintjával	- - -	1,200 fl — xr.
1 „ 300 „	- - -	300 „ — „
1 „ 250 „	- - -	250 „ — „
21 „ 200 „	- - -	4,200 „ — „
2 „ 175 „	- - -	350 „ — „
10 „ 150 „	- - -	1,500 „ — „
3 „ 125 „	- - -	375 „ — „
7 „ 100 „	- - -	700 „ — „
2özevgynek 400 „	- - -	800 „ — „
1 „ 350 „	- - -	350 „ — „
2 „ 300 „	- - -	600 „ — „
6 „ 250 „	- - -	1,500 „ — „
42 „ 200 „	- - -	8,400 „ — „
97 „ 150 „	- - -	14,550 „ — „
2 „ 125 „	- - -	250 „ — „
150 „ 100 „	- - -	15,000 „ — „
6 „ 75 „	- - -	450 „ — „
5 „ 50 „	- - -	250 „ — „
1 árvának 75 „	- - -	75 „ — „
4 „ 50 „	- - -	200 „ — „
16 „ 37 „	30 xr.	600 „ — „
35 „ 25 „	— „	875 „ — „

tehát 417 nyugdíjasnak - - - - - 52,775 „ — „
a' kezelési költségekre pedig - - - - - 2,000 „ — „
az összes költség tehát - - - - - 54,775 „ — „
's így ennek az összes bevételül levonása után 915 fl 7 xr. pénztár-fölösleg mutatkozik. Egyszersmind e' lapokban már közölt figyelemzetések pótlékul ismételve emlékeztetnek az illeto intézeti tagok: fizetetlen töketartozásikat, kamatkimelési tekintetből is okvetlenül fizessék le 1839iki jun. fogytaig, ha ki pedig közülök 50ik éve után lépett házasságra, küldje be nője kereszt-esketési levelét, hogy a' házassági járadékot ki lehessen számítani, és pedig annál bizonyosabban, mivel azok, kik a' fönmondott határnapra le nem fizetik tartozásikat, minden eddigi befizetésük elvesztése mellett ki fognak az Intézetből záratni; kik pedig az érintett házassági járadékot le nem fizetik, vagy a' kívánt két oklevelet be nem küldik, özvegyeiket megfosztandják nyugpénzkövetelési joguktól. Egyébiránt, mivel a' folyó illetokek, az intézeti szabályok világos értelme szerint, mindenkor 's pontosan előre fizetendők, kényszerítve látja magát az intézeti igazgatóság: minden tartozással terhelt tagot fölölölni, hogy 1837ki dec. végeig kün levő tartozásikat az 1838ki első félévi illetokek együtt, és pedig az alapszabályok 9 § a' értelmében 1838iki jan. 1sejéttől a' hátralevő pótlék-fizetéseket 6 pCentes kamatostul, a' lefizetés napjaig számítva, 1838iki majus végeig, annál mulhatlanabbul fizessék le az Intézet pénztárába, mivel ellenkező esetben az idézett § szerint minden további fölölítés nélkül végkép ki fognak záratni az intézeti társaságból. Záradékul, minden intézeti tag folyamodjék irásban az intézeti küldöttséghez az új alapszabályokért 's ujonan kiadandó beiktatási biztosításért, melly alkalommal egyszersmind kereszt- 's családnévüket, polgári helyzetüket vagy tisztsegüket, lakhelyöket, meggyéjüket 's az utolsó postaállomást, mellyről leveleiket kapják, vagy azon alkalmat, mellyel maguknak az új alapszabályokat megküldetni kívánják, világosan följegyezve megküldendik. Az alapszabályokért a' régi tagok 4, az ujra belépők pedig 5 váltó forintot fizetendnek az intézeti pénztárba, melly Budán van a' várbán, bécsi utcában, Höhn házban, a' vörös sündisznóhoz, első emeletben. A' m. nyugpénz-intézeti küldöttség üléséből, Budán jan. 7én 1838. —

SPANYOLORSZÁG.

Mult számunkban magányos tudósítás után közölt csatavesztése a' carlosiaknak Mendavia mellett nem valósul; a' trónkövetelő sergei Garcia parancsi alatt csakugyan keresztül mentek Ebro folyamon. Ezer lovas mindazáltal nem akart engedelmeskedni 's részint megszökött, részint Ebro hullámiban lelé halálát. Garcia, Ebron átkölte után, Soria felé fordult. Egyébiránt ezen egész carlosi vállalat 13 zászlóaljából áll, 's három külön csapatra oszlik. Az első Fernando Zavala, másikat Royo 's 3kat Garcia vezérli. A' pattantuság, melly hat kis algyuból áll, 's mintegy hatszáz főnyi lovasság Guergue parancsi alatt van. Minden csapat függetlenül munkálанд egymástól. — Madridi lapok dec. 30ról új czivakodásról emlékeztetnek, melly Espartero 's Lorenzo tábornokokat ujjolag annyira elidegenité egymástól, hogy ez utóbbi lemondani volt kénytelen ó-castilii katonaparancsnokságaról. — Gomez szabadon bocsáttatván, egy másik, Castiliába nyomulandó csapat vezérletével tiszteltetek meg. —

A francia trónbeszédnek Spanyolországot érdeklő része Madridban el Mundo lap szerint, rendkívüli hatást gerjesztette 's többféle véleményre szolgált alkalmul. Az említett lap hiszi, hogy idővel a szabadalmi párt minden esetre legyőzendő don Carlos hatalmát, sőt egészen meg is semmitheti; de arról is meg van győződve, miszerint a nemzet tulajdon segédforrásival bajosan fog hamar véget vehetni a polgárháborúnak, oly gyorsan pedig semmi esetre nem, mikép azt a földművelés nyomoru helyzete, iparsúlyedés 's kereskedés megsemmisülte, kíváná. Itt azonban csak Spanyolország bősületének megmentése mellett lehet szó a francia együttműködés megnyeréséről, mert földön csuszva könyörögni azért, ellenkeznie az ország méltóságával. „A francziák királya, mond folytatól az érintett lap, nem mondá ez alkalomkor, miként azt egyébkor tenni szokta, miszerint fegyvert nem használhat II Izabella ügyében, 's ez már tetemes változásra mutat politikájában, mely reményt nyújt sikeres diplomatai alkudozásokra. Mielőtt azonban Thiers vagy pártja nem jut kormányra, mindaddig csak egyoldalú segélyt várhatunk Franciaországtól, de hadsereg-küldést nem, mely egy hónap alatt elvégezné a már annyi vérbe került gyászos polgárháborút, mert ezt oly férfaktól nem reménylhetni, kik egyik kezökkel Europa alkotmányos részire, másikkal pedig léjszakira támaszkodnak.“ —

A N G L I A.

Ujyorki dec. 16ikaig terjedő lapok fontos híreket közlenek Felső-Canadából. Egyik lap a másikkal több részben lényegesen ellenmond ugyan, de annyit mégis tökéletes biztossággal következtethetni belőlük, miszerint a polgárháboru lángjai már ott is magasra lobbantak. Francis Head, a volt kormányzó még ezelőtt néhány héttel, fegyveres polgárinak bátorságában bizván, valamennyi rendes katonáját az alsó-canadai zendülők ellen küldé. Ezt a felső tartomány elégtelenei hasznukra kívánván fordítani, dec. 6ikán, mintegy ötezer főnyi serget alakítva, öszszegyűltek Mackenzie, Bidwell 's Parker parancsi alatt Toronto közelében (Ontario tó mellett) rögtön megrohanással hatalmukba kerítendők e várost. Itt már megoszlanak az amerikai lapok. Egyik közülök ugyan az állítja, hogy a lázadók nem foglalják el a várost, 's a minden oldalról öszszesereglett polgárkatonaságtól Yongestreet mellett, öt mérföldnyire Torontotul, megverettek, 's a közel erdőszélekben voltak kénytelenek keresni menedéket. A többi lap szerint ellenben, minden ellenállás nélkül nyomultak a hazafiak a majd egészen védtelen városba, néhány házat folygyújtottak 's több elfogatást vittek véghez, mely alkalomkor néhány ember életét is veszté közülök, jelesül Moodie ezredes. Ezután börtönbe vették a kormányzót néhány főbb rangu tisztviselővel, 's kibocsátásukat csak következő föltételek alatt ígérék meg: a) A mostani parlament oszlattassék el; b) a törvényhozó tanács ezentul választható legyen; c) a kormányzó két hét alatt pusztuljon a tartománybul. Utóbbi hír szerint, a kormányzó családja már „Transit“ gőzösrre menekvék a torontoi öbölben. Mielőtt azonban véget érhetek volna az alkudozások, az öszszesereglett polgárkatonaság szétírsztá a lázadókat, 's a kiszabadult kormányzó Mackenzie fejére ezer, a többi három főnökére pedig 500 font sterlinget hirdete jutalmul. Alsó-Canadában dec. 5ikén kihirdeték a katonatörvényt, 's ez némileg esökkenteni látszik a zendülők bátorságát. Missisquoi öböl mellett dec. 6ikán este egy lázadó csapatot Gagnon parancsi alatt, elszélyesztének a polgárkatonák 's 2 álgut, 40 puskát, 2 társzekeret 's 4 hordó lőport ejtének zsákmányul. A montreali börtönök már tömve főségárlás miatt elfogottakkal. Papineau holléterül valamennyi lap hallgat. Nejérül azt beszélék, hogy midőn hazukat Montrealban megtámadák, 's férje öt menekésre intené, így nyilatkozték: „Nincsen veszélyben a nő, midőn férje oldalánál szerencsés állhatni.“ Jan. 5iki hivatalos jelentés szerint Colborne, alsó-canadai fő katonaparancsnok, dec. Isején st. Denis erősséget kicsikarván a zendülők kezébül, a tartomány azon részibül kiköltöztek az elégtelének. — Londoni magányos levelek igen rossz következményeket szüendőnek vélik a katonatörvény kihirdetésit Alsó-Canadában 's mivel Francis Head ugyanazt szándékozik tenni a felső tartományban, tehát egész dühheli kitéréséről félhetni a polgárháborúnak mind a két tartományban, mert ellenséges kényszerítő rendszabályok nem igen szoktak elmenyugtatást eszközölni. E szerint meg lehetős valószínűséggel jósolhatni, bár mikép simítgassák is a kormánylapok az egész ügyhelyzetet, hogy az amerikai szárazföldi tartománybirtok örökre oda van Angliára nézve; nincs katonaság, mely azt megtarthatná, mert a királypártiak közt nincsenek mérséki szelleműek, hanem csupán önző tulzó török 's orangisták, kikkel nem képes a folyvást befolyásuk alatt álló kormány sikeresen mérközni. Heves pártingerültség az, mi párosulva több kedvetlen következménnyel Canada elválását eszközölné Angliától. Dec. 9ikén Girard parancsnok vezérlete alatt a két hegy tavánál állott a hazafiak öszszes serge, bátor elszántsággal várva megtámadást. Az egyesült statusok végrehajtó hatalma ugyan öszszintén biztatja az angol kormányzót minden segély-megtágadás iránt a lázadóktól; de az elnök legfényesebb ígéreti porszem gyanánt enyésznek el az éjszakamerikai nemzet akarata előtt, 's Van-Buren minden erőködési ez ügyben siker nélkül maradnak, mert a két Canada állapotja már népszerűséget nyert az egyesült statusokban. —

A radicaloknak f. h. 4ikén a londoni „Korona 's horgony“ című vendéglőben tartott gyűléséről Canada ügyében a Times igen siralmas cikket közöl 's legáljabb szidalmakra fakad a gyűlés elnöke (Hume) 's legnevezetesebb hősei (Roebuck, Grote, Leader, Molesworth) ellen. Más mérsékes elvű kormánylapok szinte nem hagyhatják helyben a gyűlésben tartott beszédek némely részit; de abban még is tökéletesen meggyeznek, hogy a kormány bánásmódját e részben csakugyan nem javíthatni, 's következő lényeges adatokat közlenek az alsó-canadai zendület okairól: Alsó Canada képviselő testülete (House of Assembly) so-

kaig nem akarja megszavazni a gyarmat kormányzatára szükséges költséget, azon ezelbul, hogy ez általa gyarmati törvényhozóság egyéb ágait megegyezésre bírassa lényeges változtatása iránt az 1791iki parlamenttől kapott 's a gyarmattól elfogadott alkotmányok. Miután ez ellenszegülési állapot több évig tartott, az 1837iki parlament Russell indítványára több végzést hozott, a canadai ügyek hathatós rendezetét eszközölné. Ő ugyanis jónak találá nem hagyni tovább is bénítva a gyarmat végrehajtó hatalmát az alkotmány azon cikkje által, mely a képviselő testületnek csakugyan föltétlenül korlátlan jogot tulajdonit adóajánlásra, 's következőleg adómegettágadásra is; e szerint tehát a fölfüggesztett fizetéseket, csupán kormányparancsra 's minden előleges megegyezés nélkül a nemzeti képviselők részirül, kiadatá a nyilvános jövedelembül, mely telt, mint valóságos alkotmányserítés, a francia származatu canadaiaknak, 's főleg Papineau párthíveinek rég ohajtott alkalmul szolgált függetlenségi nyilatkozásra. Mielőtt azonban terveik sikerítéséhez fognának, a kormány hatalmas fordulatot tón a dolgón, Montrealban 's Quebecben több nevezeteseb pártfőnöket börtönbe esukatván. Most már nem lehet többé vesztegleni; a szabadság fiait táborba szállottak; a királyné hatóságai mindenütt ellenszegülésre találtak; a lázadás kiütött, 's legújabb hírek szerint, mindinkább terjedez az egész tartományban, noha egyébiránt eddig csak kevés jelentős verekedésekben próbálák erejüket az ingerült pártok. „Mondják, így szól érintett cikkében többi közt a Times, pártos személyeskedése után, miszerint az angol alsóháznak joga van tejszése szerint megtágadhatni az adót, 's így a kormányt egyenesen föloszlatni. Ez kétségtelen igazság. De oly testülettel, mely önmaga bírja minden tetének 's urat maga fölött jogszerűleg nem ismer, olyannal hozni hasonlatba, mely külföldi uralkodónak 's attól kapott alkotmányos törvényeknek tartozik engedelmességet, valóban nem egyezik meg az igazság szigoru kívánatival. Ha a brit parlament, mely az egész nemzet nevében eszelepszik, így szólna: nem adunk pénzt a királyné háztartására, nem a tisztviselők fizetésire, nem seregink, 's nem tengerészetünk számára, akkor az politikai öngyilkolást követne ugyan el; de tettét semmi felsőbb törvényszék nem vizsgálhatná 's nem íthetné meg. Ellenben, ha Canada megtágadja az adót Angliától, kötelességit sérti meg, oly kötelességeket, mikre joga volt Angliának Canadát szorítani.“ Mig a ministeri 's conservatív lapok versenyve törekszenek gáncsolni a radicalok említett gyűlését, ezek épen nem vesztik bátorságukat 's folyvást munkásak ismert ezeljaik elérésiben. Roebuck ugyan „Canadian Portfolio“ című hetenkinti füzetekben megjelenő időszakiratot kezdé közre bocsátani, mely érdekes részleteket közlend Alsó-Canada szabadsági harcza valódi okairól 's a háboru menetéről hű tudósításokat. A radical Spectator igen ezelyszerűnek találja e folyóirat-megindítást Londonban 's ellenmérgeül tekinté az egész ottani lapvilág irányának, melyen majd kizárólag csupán ministeri 's conservatív uralkodás fekszik, vagy oly férfiaké, kiket a canadai hajózás, vagy földeladás (land-jobbing) közelebrül érdekel, annyira, hogy Londonban eddig Canada ügyében alig leheté részrehajlatlan szózatot hallani. Ezenkül még élesen gúnyolja az említett radical lap a „fiatal testőrséget“, mely a hosszas bekében egészen elpuhult 's most Canadába küldetendő; továbbá pedig azon helyes megjegyzést teszi, hogy, ha Canadában csak egy évig tart is a polgárháboru, számos magvat hintend általános harezámódásra. A Glasgow Argus is igen pártolja a canadaiak ügyét 's eddigi jelszavát: „Titkos szavazás!“ ezzel váltá föl: „Béke Canadával.“ — Jan. 4kén a londoni radical gyűléshez egészen hasonló tartának Lambethben némely angol 's irlandi radicalok. Titkos szavazás, 's választásjog kiterjesztése után itt is Canada ügye került szőnyegre, mely tárgyban bizonyos Fall nevű így nyilatkozték: „Tizenkét órával azon percz után, midőn ő fölsége a trónbeszédben mondá, hogy most kedvező az idő a canadai sérelmek orvoslásira békes uton, már megkezdék alsó-canadai alattvalói ellen a konzolást rendes katonáji. Valóban, úgy látszik, nomen et omen diak közmondás szerint választák e mérsárlásra a tiszteket: Gore ezredes (Gore=vér) véret ontá a népnek; Hughes (hew=vágni igével rokon) levágá azt; 's Mark'em kapitány (Mark'em=czeleoz rájok) a lövészek parancsnoka lett. De mind e hős örvende, hogy sérelem nélkül viheté vissza Montrealba börtét, noha ott aztán volt bátorsága megvetéssel emlegetni az ellenség gyávaságát.“ — Gosford lord hosszú fölszólítást intéze a zendülökhöz, melyben először azt törekszik iszonyu szóhalmazzal megmutatni, hogy a lázadás már csakugyan kétségtelenül kiütött, mit a lázadók alkalmasint nélküle is tudak, azután pedig magasztalva emelé ki mód nélkül szerencsés kereskedési, politikai 's gazdasági helyzetüket és siralmas hangon inti őket, hogy ovakodjanak tetteikkel megdönteni e boldogságukat, melyet az angol parlament folyvást lélekisméretesen törekvék sérelmeik gyors 's gyökeres orvoslása által mindig magasb fokra emelni; figyelmezteti őket továbbá: vigyázzanak magukra, tekintsenek a kormány roppant készületeire, mik egy intésre tönkre zuzandhatják őket, ha nem hallgatva józan észsugalomra, derék lelkesedik böles tanácsira 's az ő (Gosford) atyai intésre, tovább is megmaradnának kárhuzatos makacs ellenszegülési szellemök mellett, melytül végtelenségig egyebet soha nem várhatnak. Dagályos szavait ezzel zárja a tartományi királypártiakhoz: „Legyenek e tartomány hű alattvalói minden pillanatban készek fegyverragadásra a királyné törvényes hatalma mellett minden áruló ellen, 's törekedjenek öszszített erővel megsemmisíteni a lázadók országos romlásra törekvő terveit. Legdrágább jogai és szabadságai szenteljenek 's általánosan megtámadtatják a brit alattvalóknak. Tudni fogják ők meg, miszerint bősületes hűségi érzelmeik, mik büszkeségül szolgáltak eldődiknek, most örökre lett gyermekeiknek, 's reményli, hogy megemlékezvén kegyes királynéjuk iránt tartozó alattvalói kötelességükről, valamint azon öszszeköttetésről is, mely annyi év óta kapcsolja Angliához e különös kedvezményekkel ellátott

gyarmatot, egyértelműleg lépnedek föl halájjokat kifejezni azon szerencsét, melyet élveznek, 's egyszersmind megmutatni szilárd elszántságukat annak folyvásti megtartására. — A' felszólítást általánosan gáncsolják a' canadai királypártiak 's angol toryk. A' ministeri lapok ellenben tökéletesen megleégesznek az üres mérséki hanggal 's azt vélik, hogy többet félhetni angolok 's amerikaiak függetlenségi szellemétül, mint a' francziák nemzetségi gyűlöletétül, mert az előbbiek sokkal hajlóbbak az egyesült statusokhoz, mint ezek, kik gyűlölet nélkül közelíteni sem képesek az angol-amerikaiakhoz.

Calcuttában az oudei király halála után történt erőszakoskodás aggságot szült a' lakosak közt; mely azonban nem látszik valósulni. Az angol kormány 's különösen a' keletindiai társaság, Birma határin tetemesül szaporítottai rendelé katonaságát. Két hadihajó Calcuttából Rangoonba indult, 's a' madrasi kormányzó parancsot kapott pattanyuságküldésre Moulmeinbe. Katonai tekintetből Birmávali háborútól nem félhetni, mert jól isméri az egész tartományt; de a' hadkölség tetemesül gyöngíté a' társaság erejét. Az utolsó háboru Birmával 13 millió font sterlingbe került, 's a' keletindiai társaság pénztára még most sem gyógyult ki e' sebébül; 's arany lábu fölsége (Birma királya) azonban szilárdul elhatározottnak látszik régi határinak megnyerésire. — A' delhi császár mult évi sept. 28-án 82-ik évében meghaláozott, utódjaul az angol kormányzó Suradscheddint nevezé ki. —

Az új oudei király azzal kezdé kormányzását: hogy a' seregnél több angol ségedet 's művészt, kiket előde nyakára toltak, elboosíta hivataljokból 's Ali Mehadi Khan hajdani vezért visszahitta, ki eddig száműzetve volt. Igen rendkívüli eszű férfi ez, 's ismét a' kormány főnökévé lón, de aligha képes aggkora miatt azon reformok valósítására, mit ezen elnyomatott ország megkíván. — Az angol indiai fő kormányzót meghatalmazá az igazgatóság, hogy Oude tartományt a' keletindiai társaság birtokaihoz csatolja 's a' királyt tegye nyugpénzbe, ha a' visszaélések tovább tartandak. Az olly természet elleni birodalomnak, mint a' társaságé (az angol Keletindia) az a' szerencsétlensége, hogy nincs gondolható határa 's csak hódítások által tarthatja fen magát, melynek terjedelme szüli végre romlását. —

Most mult 1837-ik évben Anglia rendes jövedelme 42,283,202 font sterlingre ment, 1836-ban pedig 41,891,364 fontra; e' jövedelem-nagyobbulás a' vám-fölemelésből származott.

Legújabb tudósítások szerint jan. 10-11-iki éjjel a' kir. tőzséresarnok (Royal Exchange, építette Gresham Tamás gazdag polgár 1566-ban) leégett 's most csak szomorú romjait láthatni Europa ezen egyik leggyönyörűbb épületének. — A' canadaiak fölzendült sergét Grand-Brulénél egészen körülvevék az alkotmányosak. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' Revue de Paris jan. Siki száma a' válaszfölratról ezt jegyzi meg: „Szintelen fölratot vártunk, 's félünk, hogy kétértelműt kaptunk. Igen valószínű, miszerint az 1838-iki kamra rövid idő mulva föl fog szólítatni az 1834-iki kamra példájára, hogy a' fő czikk iránt bővebb fölvilágítást adjon. Most nyilvános, miszerint a' spanyol közbenjárulás alapeszméje a' válaszfölratrak, mert, ha a' kamra a' négyes szövetségi szerződést azon értelemben veszi, hogy annak célja ellenzendüléstől megóni Spanyolországot, ugy világosan azt következtethetni, miszerint a' franczia kormányt napról napra fegyverragadásra bírhatni olly zendülés gátlása végett; ez legalább azon magyarázat, mely szerint az angol kormány a' válaszfölrati pótlékezikkeket fejtegeti. Egyébiránt az egész válaszfölrati határozottan épen semmit nem mond, 's csak a' legközbönsőbb (indifferens) nyilatkozatok halmaza, holott a' kormánynak olly nagy szüksége van azt tudni: mihez kelljen magát alkalmaznia. Reményljük mindazáltal, hogy nyílt közlekedés minél előbb véget vetend e' Francziaország 's egész Európára néve sajnó bizonytalanságnak. — A' követkamrában jan. 8-án mindenek előtt a' pénzügyi törvények kerültek napirendre. Az 1836-diki költségvetés végső rendezete iránti törvényjavaslat letétetvén, az 1837-iki pótlékhitel került szönyegre, 's az ugyanazon évi hitelsemmités. A' pótlékhitel mennyisége 9,806,000 frank, a' rendesé pedig 5,462,000 's így összesen 15,268,000 frank. A' különböző ministerségeknél indítványzott hitelszünetés 7,924,000 frankra megy, 's így az általános egy milliardot meghaladó 1837-iki költségvetés a' tavalyit 7,344,000 frankkal haladja meg. Az 1838-iki költségvetés előterjesztésekor, az algieri költségeket ez évre 8,900,000 frankkal kíváná szaporítottatni a' kormány. A' kamatváltoztatás iránt azt nyilatkoztatá a' pénzügyminister, hogy joggal arra minden esetben bír a' kormány; a' tárgy fontossága mindazáltal szemes vigyázatot kíván, nehogy az országot rendkívül fölziggassa az éretlen hamarkodás. Ezt a' válaszfölrati általános vitatása követvén, Gangier elégtelenségét nyilatkoztatá azzal 's igen roszalá a' ministerektül a' választásoknál adott vezérirányt. Megmutatá továbbá, miszerint az előbbi követkamrában is már igen sokalt 178 tisztviselő szám a' mostaniban még sokkal tetemesül szaporult. Utána Liadières szólalt meg, mondván, miszerint fölvilágítást szándéka kívánni a' Spanyolországot tárgyozó czikk iránt, mivel a' közbenjárulási rendszert vészesnek tartja Francziaországra néve. Ezt Sade követé, a' pártok helyzetéről szólván, mi alkalmat nyújtott a' ministerségnek elv's határozatnyilvánításra. Guizot azonnal szót kért; de Molé előtte lépe szöszékebe, 's ezeket mondá: „Mi a' mult évben is, mint mindenkor, azon elveket gyakorlóok, mikhez egész élünkben híven ragaszkodánk. Véleményvallomást kívántak tőlünk. Böles emberek azzal nem szoktak birni, 's én nem tudom, mit értek e' szó alatt, 's csak azt tudom, miből állnak a' kormányelvek; 's ezekkel birunk, még pedig igen határozottakkal. Allítják, miszerint a' közboosánat egészen új politikai rendszerből indult. Sade ur azt akarja bizonyítani, hogy a' közboosánat kárhoztató ítélet minden multra néve. A' multól igen nyo-

mos szolgálatokat vettünk; mentsen isten! hogy azokat föltre értsük. A' mi rendszerünk, mely Sade ur szerint alap nélkül függé levegőben, minden párton kívüli uralkodásban gyökerezett. Hittük, miszerint olly harez után, melyben annyi bátor férfi egyesült a' haza-megmentésre, elérkezett végre a' minden ingerültséget lecsilapítandó pillanat. Kértünk minden jó polgárt, nyujtsón segélyt a' szenvedélyek megnyugtására; mi javítani iparkodánk az ország erkölcsi helyzetét. Ha minden pártolás nélkül légben függünk, minden esetre fölhagyni vagyunk kénytelenek a' kormányzással; azonban még folyvást hiszem, miszerint olly politikai hitvallás, minő a' miénk, csakugyan találand rokonszenvre a' kamrában. Azok mutassák tehát most meg: esalatozunk e' bennök? Ha csakugyan esalatozunk, ugy böcsülettel lépéndünk le pályánkról. Mi a' septemperi törvények megszüntetését illeti, ez olly visszahatas kezdete volna, melyhez a' ministerség soha nem nyujtand segédkezet, sőt mindenkor szigorún ellenzendi azt. (Tetszés a' középben.) Midőn a' kormányt harezörökítésről vadolják, szabad legyen nyilvánítanom, miszerint hiszem, hogy sok ember most, a' békítés bekövetkezte után, új harezterét keres, 's elszunnyadt izetlenségeket fölújítani törekszik. Ebben valami fájdalmas fekszik minden böcsületes érzelmüre néve. Azonban, legyen bár mikép, mi szilárdul fogunk pályánkon haladni, 's minden józan érzelmüt föl-szólítani, ezélunk elérésiben segédünkül. Ha fáradozánk süker nélkül maradnának is, mindenkor böcsületünkre fog valóni, hogy mindent megtettünk, mit erőnk engede. Guizot elégtelnek mondván magát Molé nyilatkozatával, az első czikk vitatásához fogtak. Martin (Strassburg követe) a' makacságbul elítélhekre is kiterjesztetni kíváná a' közboosánatot, mit a' kamraszavazat nélkül elmellőze. Ezután Garnier Pagés körülményes beszédet tartá, melyben megmutatni törekvék, hogy az új kamra ne kövesse a' régi „gyöngeségbül kimult“ kamra nyomdokit. A' jan. 6-iki ülésben, melyen Bugeaud is jelen volt, az e' napi szónokok közt első volt Havin, ki megszólalt, 's aggságát fejezé ki aziránt, hogy a' közboosánatot új politikára indulás ösvényének tekinteni, szerencsétlenséget okozna, mi az 1829-ikihez tehetné hasonlóvá a' kamra helyzetét. Montalivet élő okulásnak nyilatkozatván a' multat jelenre 's jövendőre néve, a' ministerség földása iránt oda járult véleménye, hogy az föntartani törekszik az ügyek mostani helyzetét, mint gyümölcsét hét évi fáradozásnak. A' septemperi törvények pedig szerinte kiegészítéseül szolgálnak a' társaság 's alkotmány védelmét eszközlő törvénytárnak. Jaubert nem akarván a' ministerség ellenségei közé számittatni, csak az algieri ügyben szándékozik ellenzése mellett megmaradni, 's beszéde folyamában többi közt így nyilatkozik: „Conservatív férfiak levén, kötelességünk segíteni a' kormányt a' közellenség leküzdésiben; de vannak kérdések, miket rendes ellenzéstámasztás nélkül is szabad megtámadnunk. Így például én ohajtánám, hogy a' titkos kölség egy részét ne fordítsa sajtóvesztegetésre a' kormány, mert ollyasmibül végzetül haszon helyett mindig zavar és kár szokott származni. Egyébiránt engedélyekre mindig kések vagyunk, a' kir. családtagok díjaztatását pedig szükségesnek tartjuk, ámbár a' közvélemény ellenkezik nézetünkkel. Ellenségünk példáját követendem, ki könyvet irt e' gyűlölt díjazásról, 's látván, miszerint veszélyes lehetne az országos vélemény elleni küzdés, maga is a' közirányhoz esalatozék. (Kaczaj.) Mi nem képezendünk rendszeres ellenzést; de őrszemmel kísérendjük a' haza érdekeit. Minden együttmunkálásnál gondos vigyázattal leendünk. Ezen együttmunkálás nem bírand ugyan élénk tüzével az első szerelemnek (kaczaj); de az észszel álland szövetségben, 's az ország jól megértett érdekein 's korábbi panaszkok feledésin alapuland. A' 2-ik czikk vitatás nélkül keresztül ment, a' 3-iknál pedig, mely a' választásokat tárgyazza, Sivry több téttdolgot emlité, mikkel a' kormányt a' miatt vádola, hogy alkotmánnyal ellenkező rendszabályokat használt a' választásoknál, mire a' belminister ezáfolólag válaszolt és Sivry közelebb vizsgálat-sürgetését elutasíta. Kamrából kimentekor Larois kérdésre voná Sivry urat a' szöszéken elmondott véleménye iránt, 's beszélgetésüknek kihívás lett vége, mely másnap reggel vala létesítendő. Jan. 10-iken ülésnyitájelölt Dupin, Odilon Barrot 's Montalivet sokáig beszélgetének együtt az elnökszék mellett, míg végre Dupin megszólalt, 's a' jegyzőkönyvben megváltoztatni kíváná Sivry ur némelly igen sértő kifejezéseit, mit a' kamra elfogadott, valamint Berryer azon ohajtását is, hogy Larois urat illelen tette miatt feddje meg az elnök. Ezután még folyvást a' választásoknál történni szokott visszaélések tarták elfogalva a' kamrát. Több indítványt is tettek ez ügyben némelly követek; melyek közül azonban egy sem fogadtatott el.

A' spanyol együttmunkálás ügyében a' Revue de Paris legközelebbi száma ezt írja: „Spanyolország sorvadásán csak egy gyógyszer segíthet, 's ez: külföldi segély, külföld alatt pedig itt csak Francziaországot értethetni. Az inségben 's harezokban kifáradt nemzet, bizonyos homályos ösztönképen érzi, hogy csak Francziaország gyógyíthatja meg sebeit. A' mérséki párt szíve mélyibül ohajtja az együttmunkálást, a' föllengősdiek kések azt elfogadni, a' carlosiak pedig rettegnek tőle; de abban mind nyájan megegyeznek, hogy az egész ügyet végre csakugyan még is az fogja eldönteni. Az öszverhajtótul a' spanyol grandig e' részben minden spanyol egyértelműleg gondolkozik, 's a' legaljasb csapszék előtt is franczia közbenjárulásról foly a' divánkozás. Minden új követet azon meghatározott utasítással boosátának el az illető választók, hogy segélyt kívánjanak Francziaországtól, még pedig nem olly félénkül 's tévelyutakon mint eddig, hanem ünnepeles készüléttel, mikép azt az ország akarátjának küntetése kívánja. 'S végre már a' föllengősdí párt is oda nyilatkozik képviselője, Calatrava által, hogy Spanyolország egyedül magára hagyatva nem képes véget venni a' polgárháborúnak, 's hogy mindenkor kíváná a' négyes szövetség értelmében az együttmunkálást, 's most is kívánja ezt, noha bajosan véli azt eszközölhetőnek. Most már tehát csak

azt kellene megvizsgálnunk: neheztük é akadályok az együttműködést? Ki az alkotmánypartiak közönbös fásultságát látja, 's készségét bár melly kézből segély-elfogadásra, 's ki látja, minő rettegéssel tekintnek a' carlosiak a' pyrenéi hegyekre, 's mikép ohajtják valamennyire böcsületes ok mellett lerakhatni fegyvereiket, az méltán fog esudalkozni, hogy az együttműködés még eddig nem történt meg. Mikép történjék az meg, it nem ezélünk vitatni, azt a' kormány tudandja elintézni. Annuit azonban még is mondhatni vélünk, hogy csak zászlóját lobogtassa a' pyrenéi hegyeken Franciaország, 's a' carlosiak azonnal lerakandják fegyverüket, és Spanyolországban többé egy puskaroppanást sem fogunk hallani a' francziák engedelmé nélkül.

Jan. 10én a' válaszfőlirathoz Lengyelország ügyében a' minis-terellnök ellenzése daczára következő pótlékeziket fogadott el a' kamra: „Főlség! mi példáját adjuk a' szerződések hü teljesítésének, jogunk van szünet nélkül emlékeztetni Európát azon kezességre, mit a' lengyel nemzetiség föntartása iránt ünnepélyesen adott, oly nemzetiség iránt, melly mindenkor jogszerűséggel 's keblünkben rokonszenvvel bírand. — A' spanyol kérdésnél Hebert e' szókat: „Franciaország teljesítendő a' négyes szövetségi szerződést,“ így kíváná változtatni: „folytatja teljesítését,“ 's a' t., mi az együttműködést, mivel az eddig nem történt meg, jövődőre is kizárna. Ez indítvány több napi heves vitára szolgált alkal- mul, mellyre még visszatérünk. — Orleans hgnő viselő. —

Rendkívüli alkalommal érkezett parisi újabb hír szerint, Hebert főn-érintett indítványát csakugyan elfogadá a' kamra jan. 12ikén. — Sivry 's Larois nem vihaták ki párbajukat, mert a' közbenjött rendőrség lefegy- verzé a' két követ bajnokot — Spanyolország határszélein titkos alkudo- zások folynak, kik közt 's mi iránt? biztosan meg nem tudhatni. —

A' Journal de Débats tudni akarja, hogy az angol kormány paran- esot ada ki, miszerint 5000 főből álló sereg Irlandból Canadába hajózend az ottani 4000nyi hadi erőt szaporítandó.

A' Malta Gaz. szerint m. év sept. 6án egy a' Hermes angol gőzhajó' katonatisztiből álló társaság derék szélvész alatt Alexandria mellett az ugy- nevezett Pompejus oszlopára fölhágott, csúcsára britt lőfogót tűzött 's fegyver-rofogtatás alatt az angol királyné egészségeért ivott. A' kötel- hágesóval, mellyen a' vakmerők fölmásztak az oszlop tetejére, igen nagy bajjal boldogulhattak. E' célra, egy rendkívüli nagy papirossarkányt hasz- náltak, mellynek segélyével egy zsineget akasztottak az oszlop csucsán ke- resztül, e' zsinegen vonták fel a' hajókötelt, mellyhez volt erősítve a' kötelhágesó. A' tetőre érve azonnal le kelle ülni a' társaságnak, mert a' szélvész annyira ingatá az oszlopot, hogy a' pohárból a' bor kiki löcesant. Öszvesen tízen voltak.

S C H W E I Z.

Bizonyosnak hírlík, hogy Bonaparte Lajos hgnék Schweizből el- távolítását végett tanácskozások folytak. Még eddig semmi hivatal- os lépést nem tettek ez ügyben; mi eddig történt, az csak Montebello hg, schweizi francia követ, 's Amrhyn schweizi szövetség- elnök közti szóváltás. Az utóbbi t. i. mellékes uton ügykezék a' hg. eltávolítását eszközölni, felszólítván a' thurgau kormány tagjait, hol a' hg jelen- leg tartozkodik, annak megtudása végett: mennyire nyújt segéd kezét a' főnemlített kormány e' dologban 's valljon szép móddal rá beszélhet- e a' hg önkényes távozásra? De mivel sem egyik sem másik pontra és így a' szándéknak kézalatti elintézésére nézve legkisebb kilátás sincs, most a' hg rokonit szólíták fel, hogy befolyásuk által eszközölnék azt, De így is alig érnek célzt.

A' müncheni politikai lap levelezője következőleg ír éjszaki schweiz- ből: „Azon vitának, melly Glarus előjárása 's nyolcz e' cantonbeli kath. lelkész közt már rég forga fen az eskületétel miatt, végre a' tarto- mány- tanács határozata által vége szakadt, még pedig a' lelkészekre néz- ve kedvezőleg. Az eskü előbbi záradéka, melly a' gyónási titok kinyi- latkoztatását kívánta tőlük, végkép elhagyaták. Ezen következményt a' lelkészek főleg azon hathatós előterjesztéseknek tulajdoníthatják, mellyek községük részről a' főkormánytól tétettek; mi a' végzésben világosan megemlítették. Mind azon izgágák tehát, kik Glarusban vallásbeli vitát ohajtottak, a' dolog békes fordulata miatt elégtelenek. Jegyzésre méltó, hogy a' freiburgi kormány a' glarusinál e' cantonbeli kath. lelkészek részire felszólalt, mit a' radicalok igen roszalnak — Mult levelembeli gyanításom megvalósult; a' schweizi nemzeti egyesület összejövete m. év dec. 27én Badenben igen esendes 's minden következmény nélküli volt, mit abból is lehete gyanítani, mert alig gyűltek össze 30an, 's e' kevés között egy sem volt olyan, ki Schweizban kitűnő politikai befolyással bírna. Néhány nap mulva összealakuland Zürichben azon társaság, melly- nek ezélja Basel 's Zürich közt vasutat állítani. E' terv valósulása, bár nem hiányzik számos aláíró, attól látszik függni, ha Német v. Francia- ország részről Rajna mellett fölfelé vasut létesíttetik-e?“

OLASZORSZÁG.

A' majland-velencei vasut kipecezésében v. kijelölésében a' bresciai határig haladtak. Az ezzel foglalatokodó 15 mérnök az irányonal- kiarózáskor nagy szövötmékeket használnak, mellyek igen hosszú karók- ra köttemek. Ez által nem csak a' fák 's bokrok által okozott akadá- lyok hártatnak el, hanem éjjel 's nappal dolgozhatnak. A' vonalok kez- detén fénytorony állítatják fel. A' mérnököket a' karózásban földbeesülők követik, kik a' földet 18 majlandi rőf szélességben, mellyet a' vasut fog- laland el, becsülik.

Bunsen porosz követ Romában még nem is látá a' bibornok mi- nistert, 's kevés reménye van vele szólhatni, noha több diplomatát kért

meg: eszközölné ki, hogy a' bibornokkal beszélhessen. De a' sz. széki minis- ter semmi személyes érintésbe nem akar jőni a' porosz követtel; azonban egy irományt boesáta még is Bunsenhez válaszul azon nyilatkozásra, mel- lyet Bunsen a' szent székhöz intézett, mellyben a' sz. atya beszédének közre tétele miatt sajnát jelent 's azon kívánatot, miszerint a' kérdéses ügyet békés uton ohajtja eligazítatni; e' kívánatban a' római udvar is osztozik 's ezt válaszában a' bibornok minis-ter melegséggel viszonozza 's nem kékedik teljesedésén, ha a' porosz kabinet mérsékelt gondolkozásmódját ez ügyben is kitünteti és a' király igazságszeretete a' szentszéken elköve- tett sérelmet elfelejteti az által, hogy az érseket visszaadja nyájának 's a' kölni érsekségben mindent a' régi viszonyba helyeztet. Csak így reményli a' szentszék a' vita végre jutását. A' dolgok egyébiránt régi lábón állnak. Illy súlyos körülmények között bajos a' haladás.

N É M E T O R S Z Á G.

Michaelis, a' kölni érsek káplánja, jan. elejétől mint statusfogyó a' magdeburgi fellegrában ül. — A' kölni lap hiteles kutfőből tudja, hogy a' kölni érsekségi helytartó a' bonni egyetemnél, mint szinte a' kölni növendék-papság közt a' kath. theológiát tanulók számára, a' tanulmá- nyok mult félévben megszakadt rendjének visszaállítatására egyezését adá. Ez által a' tanulók nem kénytelenek Hermes tanítványinak lezkei- ket hallgatni, más részről a' község 's papság azon sürgető kívánata is teljesül, mi szerint a' jövődő papság műveltségére nézve igen kártekonny fonákság czélszerűtől módon elhárítatják. Annál is inkább kibocsátható pedig az érsekségi helytartó azon rendeleteket, minthogy bold. Hermes tanít- ványai 's barátjai, jelenleg kölni tanítók, védve elhunyt tanítójokat 's barátjo- kat gyanuba hozatván, mindnyájjan oly nyilatkozást adtak be a' főkaplalan- hoz arról, mit tartanak a' pápa tilalmáról Hermes irományra nézve, hogy e' nyilatkozást az összegyűlt káptalan a' szent atya kívánatával megegyezőnek találta. — Grimm Jakab Kasselben a' legnagyobb elvo- nultságban él, idejét tudományának szenteli; nyilvános helyeken ritkán mutatkozik, meghívásokat csak rokon 's barátitól fogad el; az olvasó museum felügyelője nem mulatá el őt az intézet használhatása végett be- léptijegygyel megkínálni, 's a' hgné magányos pénzrátat ajánlá, ha szüksége leend rája. Grimm Vilmos sz. Mihálynapig Göttingenben marad. — Schleswig 's Holstein számára megjelent a' kisajátítási törvény, melly nemcsak az ország költségén hanem minden magányos és részvényesek által legfensőbb jóváhagyással készitendő utakra is kiterjed. — A' vibour- gi tartományi föltörvényszék egy hűszegésről vádlottat két új- elvaga- tásra ítelt.

Poroszországban a' hitbeli különbségre nézve a' lakosak jelen viszo- nya következő: 1831ben az egész népség 13,100,000 lélekre ment, ebből 8 millió evang. és 5 millió kath. volt. A' zsidók 168,000, a' mennoniták 15,000en voltak. Az egyes kerületek közt Aachenben legtöbb kath. 's legkevésb evang. van; t. i. 12ezer evang. 's 345ezer kath. lakos 1837 kezdetével a' kath. papság állott: két érsek, két fejedelmi püspök, három püspök 's nyolcz szentelt püspök, huszonöt főpap és száz kanonok, 3500 világi papból. A' szerzetesek közül csak azok hagyattak meg, kik begyógyulókul 's gyermektanítókul szolgálnak. Az elörlött zárdákból ki- került papság nagyobb része már kihalt. Poroszországban összesen a' kath. papsághoz tartozó személyeket nyolcz ezerre számítják.

Ha n o v e r á b a n jan. 11én kir. felszólítás jelent meg, melly az 1819ki alkotmány szerint febr. 20ára Hannovera városban a' RRet országgyűlésre híja össze. — A' kölni érsek Mindenben igen elvonultan él, a' műnsteri nemesség nagyobb részint meglátogatá, mihez ezelőtt igen könnyen le- hete jutni, most pedig csak oly személyek boesáttatnak hozzá, kiket esa- lád-ügy kénytet vele szólásra, mit be kell bizonyítani.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Konstantinápoly dec. 20án. Ibrahim állását Syriában olyl kétesnek mondották, hogy csak nagy bajjal képes fentartani magát. Mi azonban nem igaz, mert azon eszközök, mellyekről Ibrahim rendelkezhetik, olyl nyo- mosak, hogy sem alattvalóji, sem a' porta legkevésbbé sem veszélyeztet- hetik őt. Mi több, ő a' szultán legveszélyesb vágytársa 's mire Syriában legujabban készülget, az a' portának gondokat szerez, 's arról győzi meg, hogy Mehemed Ali 's fija hódítási tervökkel nem hagyaták föl. Az egy- tustí seregnél Syriában rendkívüli munkásság uralkodik. A' csapatok több helyen összepontosítottak 's vizen és szárazon szünteleni erősítések ér- keznek. Állítják, hogy hat hét alatt tíz ezer főnyi csapattal szaporult a' syriai sereg, hogy az egész sereg ujomman van felruházva 's pontosan fizettetik, mit elhihetni, mert biztos létüket fentartani sőt emelni akar- ják. A' porta szorongva tekint az ellene ezélő előkészületekre, 's azért bátorsági rendszabályokrul gondoskodtában ázsiai sergét erősíti. A' pénz- hiány a' szultánnak paranesolólag tanácsolják azon rokon- szenv fentar- tását, melly a' vész napjaiban főleg Ibrahim serginek a' főváros ellené- ben gátul szolgálja. A' eselszövény meg akará dönteni e' rokon-szenvet. Mehemed Alit először is idegen befolyás zendité föl a' szultán ellen 's ugyane' befolyás munkás jelenleg is. Alig hihetni, hogy Angolország, melly Mehemed megbukását leginkább kívánhatná, erősítésit 's kiterjesz- kedésit nem nézi rosz szemmel. Ezt a' franciaországgal súlyegyen fen- tartatása szüli, minthogy a' londoni kabinet boszankodva látja ennek Afri- kában elhatalmazását. M. Ali elég okos Franciaország ellen föl nem kelni. Minden idejét a' porta megbuktatására használandja ez, azért ne higyen a' szultán az angol biztatgatásoknak, mintha Ali a' porta iránti köte- lességek alul nem akarja szabadkozni. — A' porta 's nagy hatalmak köz- ti alkudozások a' vámjegyzékre nézve még nem jutottak végre.

GABONAAR. Pest jan. 23án: Arpa 291/3 — Zab 21—211/3—22. — Kukoricza 371/3—351/3.